

Finančné transakcie systému národných účtov ESA 2010 (3.)

Financial transaction of the system of national accounts ESA 2010 (3.)

Zuzana STARÍČKOVÁ

Abstrakt

V predchádzajúcej časti príspevkov sme sa podrobnejšie zamerali na všeobecnú charakteristiku prvej časti finančných transakcií, ktoré predstavujú transakcie s finančnými aktívami a pasívami medzi rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami, ako aj medzi nimi a nerezidentskými inštitucionálnymi jednotkami v rámci systému národných účtov ESA 2010. V tejto časti príspevkov podrobnejšie rozoberieme klasifikáciu druhej časti finančných transakcií podľa kategórie, používanú v rámci systému ESA 2010. Uvedieme transakcie s pôžičkami, majetkové účasti, akcie a podielové listy investičných fondov

Kľúčové slová: Transakcie s pôžičkami, majetkové účasti a akcie, podielové listy

Abstract

In the previous section, we focused in more detail on the general characteristics of the first part of financial transactions, which represents transactions with financial assets and liabilities between resident institutional units, as well as between them and non-resident institutional units under the ESA 2010 national accounts system. In this part we will further discuss the classification of the second part of financial transactions by category used in the ESA 2010. We will mention the transactions in loans, equity, shares and investment funds units.

Key words: Transactions in loans, equity, shares and investment funds units

Finančné transakcie podľa kategórie

Uvedené definície a opisy sa vzťahujú na finančné nástroje. Keď sa zaznamenáva transakcia, používa sa kód F. Keď sa zaznamenáva úroveň stavu alebo pozícia *podkladového* aktíva alebo pasíva, používa sa kód AF. V tejto časti príspevkov podrobnejšie rozoberieme podrobnú klasifikáciu druhej z troch častí finančných transakcií podľa kategórie používanej v rámci systému ESA 2010:

- ❖ Menové zlato a zvláštne práva
- ❖ Obeživo a vklady
- ❖ Transakcie s dlhovými cennými papiermi
- ❖ ***Transakcie s pôžičkami***
- ❖ ***Majetkové účasti a akcie alebo podielové listy investičných fondov***
- ❖ Poistné, penzijné a štandardizované schémy záruk
- ❖ Finančné deriváty a zamestnanecké opcie na akcie

❖ *Transakcie s pôžičkami*

Pôžičky vznikajú vtedy, keď veritelia požičiavajú finančné zdroje dlžníkom.

Hlavné charakteristiky pôžičiek

Pôžičky sú charakteristické tým, že:

- podmienky upravujúce pôžičku sú buď stanovené finančnou korporáciou, ktorá poskytuje pôžičku, alebo dohodnuté medzi veriteľom a dlžníkom priamo alebo prostredníctvom makléra;
- podnet na poskytnutie pôžičky zvyčajne vychádza od dlžníka a
- pôžička je bezpodmienečným dlhom voči veriteľovi, ktorý musí byť splatený ku dňu splatnosti a ktorý je úročený.
- pôžičky môžu byť finančnými aktívami alebo pasívami všetkých rezidentských sektorov a zahraničia. Korporácie prijímajúce vklady zvyčajne zaznamenávajú krátkodobé záväzky ako vklady, nie ako pôžičky.

○ *Klasifikácia pôžičiek podľa pôvodnej splatnosti, meny a účelu*

Transakcie s pôžičkami môžu byť zaradené do dvoch kategórií *podľa pôvodnej splatnosti*:

- krátkodobé pôžičky s krátkou lehotou pôvodnej splatnosti vrátane pôžičiek splatných na požiadanie;
- dlhodobé pôžičky s dlhou lehotou pôvodnej splatnosti.

Pôžičky môžu byť z *analytického hľadiska* ďalej zaradené do týchto subkategórií:

- pôžičky denominované v národnej mene;
- pôžičky denominované v cudzích menách.

V prípade *domácností* je vhodné zaradenie do týchto subkategórií:

- spotrebné pôžičky;
- pôžičky na kúpu domu a
- ostatné pôžičky.

➤ *Rozdiel medzi transakciami s pôžičkami a transakciami s vkladmi*

Rozdiel medzi transakciami s pôžičkami a transakciami s vkladmi *je v tom, že dlžník ponúka štandardizovanú neobchodovateľnú zmluvu v prípade pôžičky, ale nie v prípade vkladu.*

Krátkodobé pôžičky poskytnuté korporáciám prijímajúcim vklady sa klasifikujú ako prevoditeľné vklady alebo ako ostatné vklady a krátkodobé pôžičky prijaté inými inštitucionálnymi jednotkami ako korporáciami prijímajúcimi vklady sa klasifikujú ako krátkodobé pôžičky. Umiestnenia finančných prostriedkov medzi korporácie prijímajúce vklady sa vždy zaznamenávajú ako vklady.

➤ *Rozdiel medzi transakciami s pôžičkami a transakciami s dlhovými cennými papiermi*

Rozdiel medzi transakciami s pôžičkami a transakciami s dlhovými cennými papiermi *je ten, že pôžičky sú neobchodovateľné finančné nástroje, kým dlhové cenné papiere sú obchodovateľné finančné nástroje.* Vo väčšine prípadov je základom pôžičky jediný dokument a transakcie s pôžičkami sa realizujú medzi jedným veriteľom a jedným dlžníkom. Na druhej strane emisie dlhových cenných papierov sa skladajú z veľkého počtu identických

dokumentov, pričom každý z nich uvádza zaokrúhlenú sumu, ktorých súčet tvorí celkovú požičanú sumu.

Existuje *sekundárny trh s pôžičkami*. V prípadoch, keď sa pôžičky stanú obchodovateľné na organizovanom trhu, preklasifikujú sa z pôžičiek na dlhové cenné papiere pod podmienkou, že existuje dôkaz o obchodovaní na sekundárnom trhu vrátane existencie tvorcov trhu a o častom kótovaní finančného aktíva, napríklad vo forme rozpätí nákup – predaj. V tom je zvyčajne zahrnutá aj explicitná konverzia pôvodnej pôžičky.

Štandardizované pôžičky ponúkajú vo väčšine prípadov finančné korporácie a často sa poskytujú domácnostiam. Finančné korporácie určujú podmienky a domácnosti sa môžu iba rozhodnúť, že ich buď prijmú, alebo neprijmú. Podmienky neštandardizovaných pôžičiek sú však zvyčajne výsledkom rokovaní medzi veriteľom a dlžníkom. Ide o dôležité kritérium, ktoré uľahčuje rozlíšenie neštandardizovaných pôžičiek od dlhových cenných papierov. V prípade vydávania verejných cenných papierov určuje emisné podmienky dlžník, podľa možnosti po porade s bankou/bankou riadiacou emisiu. V prípade emisií súkromných cenných papierov však o podmienkach emisie rokuje veriteľ a dlžník.

➤ *Rozlišovanie medzi transakciami s pôžičkami, obchodnými úvermi a obchodnými zmenkami*

Obchodný úver je úver priamo poskytnutý dodávateľmi výrobkov a služieb svojim zákazníkom. Obchodný úver je poskytnutý, keď platba za výrobky a služby nie je zaplatená v rovnakom čase, ako dochádza k zmene vlastníctva výrobkov, alebo pri poskytnutí služby. Obchodný úver sa odlišuje od pôžičiek na financovanie obchodu, ktoré sa klasifikujú ako pôžičky. Obchodné zmenky vystavené dodávateľom výrobkov a služieb na zákazníka, ktoré následne po predložení dodávateľom diskontuje finančná korporácia, sa stávajú pohľadávkou tretej strany voči zákazníkovi.

➤ *Dohody o požičaní a spätnej kúpe cenných papierov*

Pôžička cenných papierov je dočasný prevod cenných papierov od požičiavateľa vypožičiavateľovi. Od vypožičiavateľa cenných papierov možno požadovať poskytnutie aktív vo forme hotovosti alebo cenných papierov ako zábezpeky pre požičiavateľa cenných papierov. Vlastnícke právo prechádza na obe strany transakcie, takže vypožičané cenné papiere a zábezpeku možno predat' alebo ďalej požičať.

Dohoda o spätnej kúpe cenných papierov je dohoda, ktorej obsahom je poskytnutie cenných papierov, napríklad dlhových cenných papierov alebo akcií, výmenou za hotovosť alebo iné platobné prostriedky, so záväzkom spätnej kúpy rovnakých alebo podobných cenných papierov za pevne stanovenú cenu. Záväzok spätnej kúpy sa môže viazať na špecifický budúci dátum alebo mať „otvorenú“ splatnosť.

Pôžička cenných papierov zabezpečená hotovosťou ako zárukou a dohody o spätnom nákupe (repoobchody) predstavujú rôzne podmienky pre finančné dohody s rovnakými ekonomickými účinkami, a to účinkami zabezpečenej pôžičky, keďže obe zahŕňajú poskytnutie cenných papierov ako zábezpeky pôžičky alebo vkladu, zatiaľ čo korporácie prijímajúce vklady predávajú za takýchto finančných podmienok cenné papiere.

Cenné papiere poskytnuté na základe dohôd o požičaní a na základe dohôd o spätnom odkúpení cenných papierov sa zaznamenávajú ako transakcie, pri ktorých nedošlo k zmene ich ekonomického vlastníctva, pretože požičiavateľ je stále oprávnený prijímať dôchodok z cenného papiera a znáša riziká a zisk akejkoľvek zmeny ceny cenného papiera.

Dodanie a prijatie finančných prostriedkov na základe zmluvy o spätnej kúpe cenných papierov ani pôžičky cenných papierov so zábezpekou vo forme hotovosti nezahŕňajú žiadnu novú emisiu dlhových cenných papierov. Takéto poskytnutie finančných prostriedkov iným inštitucionálnym jednotkám ako peňažným finančným inštitúciám sa považuje za pôžičku; pri korporáciách prijímajúcich vklady sa zaznamenajú ako vklady. Ak pôžička cenných papierov nezahŕňa dodanie hotovosti, t. j. ak dôjde k výmene jedného cenného papiera za iný alebo ak jedna strana dodá cenný papier bez zábezpeky, nepovažuje sa to za transakciu s pôžičkami, vkladmi ani s cennými papiermi. Výzvy na doplnenie rozpätia v hotovosti v rámci repoobchodu sa klasifikujú ako pôžičky.

Swapy zlata sú podobné dohodám o spätnom nákupe cenných papierov s tým rozdielom, že zárukou je zlato. Ich obsahom je výmena zlata za vklady v cudzej mene s dohodou, že sa v dohodnutom čase v budúcnosti vykoná reverzná transakcia za dohodnutú cenu zlata. Transakcia sa zaznamenáva ako zabezpečená pôžička alebo vklad.

○ *Finančný lízing*

Finančný lízing je zmluva, na základe ktorej prenajímateľ ako zákonný vlastník aktíva prenáša riziká a prínos vlastníctva aktíva na nájomcu. Na základe finančného lízingu prenajímateľ poskytuje nájomcovi pôžičku, pomocou ktorej nájomca získava aktívum. Aktívum, ktoré je predmetom lízingu, sa potom vykazuje v súvahe nájomcu, a nie prenajímateľa; zodpovedajúca pôžička sa vykazuje ako aktívum prenajímateľa a záväzok nájomcu.

Finančné líziny možno od ostatných druhov nájmu odlíšiť tým, že riziká a výhody vlastníctva sa presúvajú zo zákonného vlastníka výrobku na užívateľa výrobku. Iné druhy lízingu sú: operatívny lízing a lízing zdrojov. Zmluvy, líziny a licencie sa môžu tiež považovať za lízing.

○ *Iné druhy pôžičiek*

● *Kategória pôžičiek zahŕňa:*

- ✓ prečerpanie na účtoch prevoditeľných vkladov, kde sa prečerpaná suma nepovažuje za záporný prevod vkladov;
- ✓ prečerpanie na ostatných bežných účtoch, napríklad zostatky v rámci skupiny medzi nefinančnými korporáciami a ich dcérskymi spoločnosťami, ale s výnimkou zostatkov, ktoré sú záväzkami peňažných finančných inštitúcií klasifikovaných v subkategóriách vkladov;
- ✓ finančné pohľadávky zamestnancov z dôvodu ich podielu na zisku korporácie;
- ✓ splatné platby rozpätia vzťahujúce sa na finančné deriváty, ktoré sú záväzkami iných inštitucionálnych jednotiek ako peňažných finančných inštitúcií;
- ✓ pôžičky, ktoré sú zodpovedajúcou protihodnotou bankových akceptov;
- ✓ hypotekárne úvery;
- ✓ spotrebiteľský úver;
- ✓ revolvingové úvery;
- ✓ splátkové pôžičky;
- ✓ pôžičky platené ako zábezpeka za splnenie určitých povinností;
- ✓ záruky za vklady ako finančné pohľadávky zaistovacích korporácií voči zaistníkom (cedentom);

- ✓ finančné pohľadávky voči MMF, ktorých základom sú pôžičky na účte všeobecných zdrojov vrátane pôžičiek v rámci všeobecných mechanizmov pôžičiek (GAB) a nových mechanizmov pôžičiek (NAB), a
- ✓ záväzky voči MMF, ktorých základom je úver MMF alebo pôžičky v rámci programu na zníženie chudoby a podporu hospodárskeho rastu (Poverty Reduction and Growth Facility – PRGF).

Finančné aktíva, ktoré nie sú zahrnuté do kategórie pôžičiek

- *Kategória pôžičiek nezahŕňa:*
 - ✓ ostatné pohľadávky/záväzky vrátane obchodných úverov a preddavkov;
 - ✓ finančné aktíva alebo pasíva vyplývajúce z vlastníctva nehnuteľných aktív, ako sú pozemky a stavby, nerezidentmi. Tieto sú klasifikované v ostatných majetkových účasťach.

❖ ***Majetkové účasti a akcie alebo podielové listy investičných fondov***

Majetkové účasti a akcie alebo podielové listy investičných fondov sú zostatkové pohľadávky voči aktívam inštitucionálnych jednotiek, ktoré emitovali akcie alebo podielové listy. Majetkové účasti a akcie investičných fondov sa rozdeľujú do dvoch subkategórií:

- majetkové účasti;
- akcie alebo podielové listy investičných fondov

○ ***Majetkové účasti***

Majetkové účasti sú finančné aktívum, ktoré je pohľadávkou na zostatkovú hodnotu korporácie po tom, ako boli uspokojené všetky ostatné pohľadávky. Vlastníctvo majetkových účastí v právnických subjektoch sa zvyčajne preukazuje akciami, podielovými cennými papiermi, potvrdeniami o úschove, podielovými listami alebo inými dokumentmi. Akcie a podielové cenné papiere majú rovnaký význam.

▪ ***Potvrdenia o úschove***

Potvrdenia o úschove predstavujú vlastníctvo cenných papierov, ktoré sú kótované v cudzích ekonomikách; vlastníctvo potvrdení o úschove sa považuje za priame vlastníctvo podkladových cenných papierov. Depozitár emituje potvrdenia, ktoré sú kótované na jednej burze a ktoré predstavujú vlastníctvo cenných papierov kótovaných na inej burze. Potvrdenia o úschove uľahčujú transakcie s cennými papiermi v iných ekonomikách, ako sú tie, v ktorých sú cenné papiere kótované. Podkladovými cennými papiermi môžu byť akcie alebo dlhové cenné papiere.

Majetkové účasti sa členia do týchto subkategórií:

- kótované akcie;
- nekótované akcie;
- ostatné majetkové účasti.

Kótované aj nekótované akcie sú obchodovateľné a označujú sa ako majetkové cenné papiere.

➤ ***Kótované akcie***

Kótované cenné papiere sú majetkové cenné papiere kótované na burze. Burzou môže byť uznaná burza alebo iná forma sekundárneho trhu. Kótované akcie sa taktiež označujú ako akcie obchodované na burze. Existencia kótovacích cien akcií kótovaných na burze znamená, že súčasné trhové ceny sú zvyčajne bežne dostupné.

➤ ***Nekótované akcie***

Nekótované akcie sú majetkové cenné papiere, ktoré nie sú kótované na burze.

Majetkové cenné papiere ***zahrňajú*** tieto akcie emitované nekótovanými kapitálovými spoločnosťami:

- ✓ ***kapitálové akcie***, ktoré dávajú ich držiteľom štatút spoluvlastníkov a oprávňujú ich na podiel na celkových rozdeľovaných ziskoch a podiel na čistých aktívach v prípade likvidácie;
- ✓ ***splatené akcie***, ktorých kapitál bol splatený, avšak ktoré sú ponechané naďalej držiteľom, ktorí sú naďalej spoluvlastníkmi a majú právo na podiel zo zisku, ktorý zostane po vyplatení dividend a ktorý pripadá na zostávajúci upísaný kapitál, a tiež na podiel z akéhokoľvek prebytku, ktorý môže zostať po likvidácii, t. j. z čistých aktív po odpočítaní zostávajúceho upísaného kapitálu;
- ✓ ***dividendové akcie***, známe tiež ako zakladateľské akcie, podiely na zisku a akcie s právom na dividendu, ktoré nie sú súčasťou upísaného kapitálu. Dividendové akcie nedávajú držiteľom štatút spoluvlastníkov – držiteľia preto nemajú právo na podiel zo splácaného upísaného kapitálu, právo na výnos z tohto kapitálu, právo hlasovať na valných zhromaždeniach atď. Oprávňujú však držiteľov na pomernú časť zo zisku, ktorý ostane po tom, ako boli vyplatené dividendy pripadajúce na upísaný kapitál, a na časť akéhokoľvek prebytku, ktorý ostane po vykonaní likvidácie;
- ✓ ***prioritné akcie*** s podielom na zisku alebo podiely, ktoré oprávňujú držiteľov podieľať sa na rozdelení zostatkovej hodnoty korporácie pri jej zrušení. Držiteľia majú takisto právo podieľať sa na dodatočných dividendách alebo dostať dodatočné dividendy nad určený percentuálny podiel dividend. Dodatočné dividendy sa zvyčajne vyplácajú pomerne k priznaným kmeňovým dividendám. V prípade likvidácie majú akcionári s prioritnými akciami s podielom na zisku právo na podiel z akéhokoľvek výnosu, ktorý dostanú kmeňoví akcionári, a dostanú späť cenu, ktorú zaplatili za ich akcie.

▪ ***Prvá verejná ponuka, kótovanie, skončenie obchodovania na burze a odkúpenie akcií***

- ***Prvá verejná ponuka (initial public offering – IPO), takisto označovaná jednoducho ako „ponuka“ alebo „emisia“, je vtedy, keď korporácia po prvýkrát emituje majetkové cenné papiere pre verejnosť.*** Takéto majetkové cenné papiere sú často emitované menšími, mladšími korporáciami z finančných dôvodov alebo veľkými podnikmi na účel ich verejného obchodovania. Pri IPO môže emitentovi pomáhať upisovací subjekt, ktorý pomáha určiť, aký druh majetkového cenného papiera sa má emitovať, najlepšiu cenu ponuky a čas uvedenia na trh.

- ***Kótovanie sa vzťahuje na akcie korporácie, ktoré sú v zozname akcií, s ktorými sa oficiálne obchoduje na burze.*** O kótovanie akcií zvyčajne žiada emitujúca korporácia,

ale v niektorých krajinách môže zaradiť korporáciu do zoznamu obchodovaných spoločností burza napríklad preto, že sa s jej akciami už aktívne obchoduje neformálnymi kanálmi. Medzi požiadavky pri prvom kótovaní zvyčajne patrí história účtovných závierok za uplynulých niekoľko rokov, dostatočný objem akcií, ktorý je daný k dispozícii verejnosti v absolútnom vyjadrení a ako percentuálny podiel zo všetkých akcií v obehu, a schválený prospekt, ktorý zvyčajne obsahuje názory nezávislých znalcov. Kótovanie sa zaznamenáva ako emisia kótovaných akcií a odkúpenie nekótovaných akcií.

- **Skončenie obchodovania na burze znamená stiahnutie akcií korporácie z burzy.** Nastáva vtedy, keď korporácia prestane podnikat', vyhlási bankrot, nespĺňa pravidlá kótovania na burze alebo sa stane kvázikorporáciou alebo podnikom nezapísaným do obchodného registra často následkom fúzie alebo akvizície.
- **Odkúpenie akcií.** Skončenie obchodovania na burze sa zaznamenáva ako odkúpenie kótovaných akcií a emisia nekótovaných akcií, ak je to relevantné. Korporácie môžu odkupovať vlastné majetkové účasti spätným nákupom akcií, ktorý je takisto známy ako spätný nákup akcií alebo odkupovanie akcií. Odkupovanie akcií sa zaznamenáva ako finančná transakcia, na základe ktorej existujúci akcionári získajú hotovosť výmenou za časť majetkovej účasti v korporácii, ktorá je v obehu. To znamená, že hotovosť sa vymieňa za zníženie počtu akcií v obehu. Korporácia buď stiahne akcie z obehu, alebo ich uloží ako vlastné trezorové akcie, ktoré zostávajú k dispozícii na opätovnú emisiu.

Majetkové cenné papiere nezahŕňajú:

- ✓ akcie ponúknuté na predaj, avšak nekúpené pri emisii. Tieto akcie sa nezaznamenávajú;
- ✓ dlhopisy a pôžičkové cenné papiere konvertibilné na akcie. Klasifikujú sa ako dlhové cenné papiere až do času, keď sú konvertované;
- ✓ majetkové účasti spoločníkov s neobmedzeným ručením v spoločnostiach zapísaných do obchodného registra. Tieto sú klasifikované ako ostatné majetkové účasti;
- ✓ vládne investície do kapitálu medzinárodných organizácií, ktoré sú z právneho hľadiska založené ako korporácie s akciovým kapitálom. Tieto sú klasifikované ako ostatné majetkové účasti;
- ✓ emisiu prémiových akcií, t. j. emisiu nových akcií bez platby akcionárom v pomere k akciám, ktoré držia. Takáto emisia, ktorá nemení ani záväzky korporácie voči akcionárom, ani pomer aktív, ktoré má každý akcionár v korporácii, nepredstavuje finančnú transakciu. Rozdelenie akcií sa tiež nezaznamenáva.

○ *Ostatné majetkové účasti*

Ostatné majetkové účasti sa skladajú zo všetkých foriem majetkovej účasti okrem tých, ktoré sú klasifikované v subkategórii kótované akcie a nekótované akcie.

Ostatné majetkové účasti **zahŕňajú:**

- ✓ všetky formy vlastného imania korporácií, ktoré nie sú akciami, vrátane:
 - majetkových účastí v spoločnostiach zapísaných do obchodného registra upísaných spoločníkmi s neobmedzeným ručením;
 - majetkových účastí v spoločnostiach s ručením obmedzeným, ktorých vlastníci sú spoločníkmi, a nie akcionármi;

- kapitálu investovaného do bežných spoločností alebo spoločností s obmedzeným ručením, ktoré majú právnu subjektivitu;
- kapitálu investovaného do družstiev s právnu subjektivitou;
 - ✓ investície verejnej správy do kapitálu verejných korporácií, ktorých kapitál nie je rozdelený na akcie a ktoré majú právnu subjektivitu podľa osobitných právnych predpisov;
 - ✓ investície verejnej správy do kapitálu centrálnej banky;
 - ✓ vládne investície do kapitálu medzinárodných alebo nadnárodných organizácií s výnimkou MMF, dokonca aj keď sú tieto organizácie právne založené ako korporácie s akciovým kapitálom (napríklad Európska investičná banka);
 - ✓ finančné zdroje ECB, ktoré sa skladajú z príspevkov národných centrálnych bánk;
 - ✓ kapitál investovaný do finančných a nefinančných kvázikorporácií; hodnota týchto investícií zodpovedá novým investíciám v hotovosti alebo v naturálnom vyjadrení po odpočítaní kapitálových výberov;
 - ✓ finančné pohľadávky, ktoré majú nerezidentské jednotky voči fiktívnym rezidentským jednotkám a naopak.

- ***Oceňovanie transakcií s majetkovou účasťou***

Nové akcie sa zaznamenávajú v emisnej cene, ktorou je nominálna hodnota plus emisné úžio.

Transakcie s akciami v obehú sa zaznamenávajú v ich transakčnej hodnote. Keď nie je transakčná hodnota známa, určuje sa aproximáciou ceny kótovanej na burze alebo trhovej ceny kótovaných akcií a trhovým ekvivalentom hodnoty pre nekótované akcie.

Certifikované dividendové akcie sú akcie, ktoré sa oceňujú cenou odvodenou od dividendy navrhovanej emitentom.

Emisia prémiových akcií sa nezaznamenáva. Avšak v prípadoch, keď emisia prémiových akcií zahŕňa zmeny v celkovej trhovej hodnote akcií korporácie, sa zmeny trhovej hodnoty zaznamenávajú na účte precenenia.

Transakčná cena majetkových úcastí je suma finančných prostriedkov prevedených vlastními korporáciám alebo kvázikorporáciám. V niektorých prípadoch možno previesť finančné prostriedky prevzatím záväzkov korporácie alebo kvázikorporácie.

- ***Akcie alebo podielové listy investičných fondov***

Akcie investičných fondov sú akcie investičného fondu, ak má fond korporačnú štruktúru. Sú známe ako podielové listy, ak je fond správcovskou spoločnosťou. Investičné fondy sú podnikmi kolektívneho investovania, prostredníctvom ktorých investori zhromažďujú finančné prostriedky na investovanie do finančných a/alebo nefinančných aktív.

Investičné fondy sa tiež označujú ako spoločné investičné fondy, podielové fondy, investiční správcovia a podniky kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP); ***môžu to byť otvorené, poloopené a uzavreté fondy.***

Akcie investičných fondov môžu byť kótované alebo nekótované. Keď sú nekótované, sú zvyčajne splatné na požiadanie, a to v hodnote zodpovedajúcej ich podielu na vlastnom kapitáli finančnej korporácie. Tento vlastný kapitál sa pravidelne preceňuje na základe trhových cien svojich rôznych súčastí. Akcie investičných fondov sa ďalej rozdeľujú na:

akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu a iné akcie alebo podielové listy investičných fondov ako akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu.

○ ***Akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu***

Akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu sú akcie emitované fondmi peňažného trhu. Akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu môžu byť obchodovateľné a často sa považujú za blízke náhrady za vklady.

○ ***Iné akcie alebo podielové listy investičných fondov ako akcie/podielové listy fondov peňažného trhu***

Iné akcie alebo podielové listy investičných fondov ako akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu predstavujú pohľadávku na časť hodnoty iného investičného fondu ako fondov peňažného trhu. Tieto druhy akcií a podielových listov emitujú investičné fondy.

Iné nekótované akcie alebo podielové listy investičných fondov ako akcie alebo podielové listy fondov peňažného trhu sú zvyčajne splatné na požiadanie, a to v hodnote zodpovedajúcej ich podielu na vlastnom kapitáli finančnej korporácie. Takýto vlastný kapitál sa pravidelne preceňuje na základe trhových cien svojich rôznych súčastí.

▪ ***Oceňovanie transakcií s akciami alebo podielovými listami investičných fondov***

Transakcie s akciami alebo podielovými listami investičných fondov zahŕňajú hodnotu čistých príspevkov do fondu.

Záver

V tejto časti príspevkov sme podrobnejšie rozobrali podrobnú klasifikáciu druhov z troch častí finančných transakcií podľa kategórie. V ďalšej časti príspevkov podrobnejšie rozoberieme tretiu časť finančných transakcií podľa kategórií používaných v rámci systému ESA 2010.

Použitá literatúra:

1. <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>
2. Manuál ESA 2010 ako príloha Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 549/2013

Informácie o autorovi:

**Ing. Zuzana Staríčková, PhD.
Ekonomická univerzita
Národohospodárska fakulta**

Vedecký časopis FINANČNÉ TRHY, Bratislava, Derivat 2019, ISSN 1336-5711, 2/2019

Katedra financií
Dolnozemska cesta 1/a
PSČ 852 35 Bratislava
email: 4soyza@gmail.com